

VI. kolokvium mladých jazykovedcov

V dňoch 27.–29. 11. 1996 sa v Modre-Piesku uskutočnil ďalší ročník Kolokvia mladých jazykovedcov, podujatia, ktoré má za sebou už päťročnú tradíciu. Na jeho organizácii sa opäť podieľala Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV spolu s jazykovedným ústavom Ľ. Štúra SAV. Úspešnosť tohto stretnutia potvrdzuje narastajúci záujem a doteraz najväčší počet prihlásených príspevkov. Okrem mladých jazykovedcov zo Slovenska predstavili výsledky svojho výskumu aj účastníci z ďalších siedmich krajín – Bulharska, Česka, Juhoslovanskej zväzovej republiky, Poľska, Švajčiarska, Talianska a Ukrajiny.

Stretnutie otvorila a zúčastnených privítala M. Nábělková, v súčasnosti už bývalá vedecká tajomníčka SJS pri SAV. Počas kolokvia odznelo 39 príspevkov z rôznych oblastí jazykovedy, ale našli sa medzi nimi aj príspevky z iných vedných odborov.

Referáty boli rozdelené do tematických blokov. Po každom z nich prišla na rad diskusia, ktorá sa, tak ako celé stretnutie, viedla v príjemnej, neformálnej atmosfére. Svojimi radami a názormi mladých jazykovedcov usmernili aj skúsení odborníci J. Horecký, S. Ondrejovič a P. Žigo.

Úvodný referát P. Ž e ň u c h a (Slavistický kabinet SAV) sa zaoberal paraliturgickou piesňou východného obradu v kultúrno-historickom kontexte. Do toho istého okruhu patril príspevok S. O č e n á š o v e j (FHV UMB), ktorá charakterizovala Modlitbu Pána z lexikálno-sémantického hľadiska a všímala si aj modifikácie jej prosieb v poézii 20. storočia.

Téme preberania slov z iných jazykov sa venovali Ľ. Dvornická (JÚLŠ SAV) a O. Orgoňová (FF UK). Ľ. D v o r n i c k á sledovala lexikálne prevzatia z latinčiny a gréčtiny, O. O r g o ň o v á referovala o slovotvornej adaptácii galicizmov v slovenčine. Nad problémom prepisu arabských slov do slovenčiny sa zamýšľal E. J a r u n e k (Kabinet orientalistiky SAV).

Na rozdiely vo vyučovaní materinského jazyka u nás a v niektorých európskych krajinách sa zamerala E. F r ü h a u f o v á (PdF UPJŠ). K. P o t o m o v á (PdF UPJŠ) sa venovala problematike

slovného prízvuku žiakov II. stupňa ZŠ. I. B ó n o v á (FF UPJŠ) analyzovala intralingválne a paralingválne prvky v supra-segmentálnom podsysteme. Faktor ireverzibility výsledných stavov pri interpretácii časových súvetí využil M. G i g e r (Slovan-ský seminár Zürišskej univerzity). Vzťahy polysémie a homonymie skúmala L. U r b a n c o v á (FHV UMB).

S najčastejšou zvukovou podobou názvov firiem v súčasnosti nás oboznámila M. I m r i c h o v á (PdF UPJŠ). Dialektologicky za-meraný bol príspevok M. Č e r i p k o v e j (FF UPJŠ), ktorá sa za-oberala vokalizmom sotáckych nárečí z hľadiska slovensko-ukra-jinských jazykových vzťahov.

Zaujímavé poznatky o mníšskom ráde kamaldulov a jeho vý-skumnej činnosti, doplnené fotografickým materiálom, nám spro-stredkovala I. M a j e r i k o v á (FF UPJŠ). Ďalšie dva príspevky boli ladené literárnovedne. Ľ. K o v á č i k (PF UMB) analyzoval obraz-nosť v diele romantického básnika Janka Kráľa, X. Č i n č u r o v á (FF UPJŠ) sa na základe prózy J. Iwaszkiewicza vyjadriala k prob-lematike umeleckého priestoru.

Niekoľko hypotéz k nejednotnému zapisovaniu foném *ch* a *h* v Sol'nobanskej mestskej súdnej knihe vyslovila M. S e d l á k o v á (PdF UPJŠ). O. Š k v a r e n i n o v á (FF UK) vo svojom referá-te hovorila o farbách, ich vnímaní a o tom, ako ovplyvňujú komu-nikáciu. J. W a c h t a r c z y k o v á (JÚĽŠ) vyslovila definíciu femi-nistického diskurzu a určila jeho charakteristické znaky. J. R u s n á k (FF UPJŠ) sledoval rituály, ktoré používame v komunikácii. Dialóg v americkom a slovenskom rozhlase porovnával M. F e r e n č í k (FF UPJŠ).

Výskumu adjektívnej lexiky detí sa venovala J. K e s s e l o v á (PdF UPJŠ). Detská reč bola aj témou príspevku M. S t e j s k a l o v e j (PF UMB). Používaním okazionalizmov v ústnej komunikácii sa zaoberala Ľ. L i p t á k o v á (PdF UPJŠ). Filozofický pohľad na jazyk priniesol J. M e z u l á n i k (OPF SU Karviná). Zamýšľal sa nad banalizáciou jazyka, hlavne v masovej komunikácii a nad jeho postavením v sústave komunikačných prostriedkov. M. S v o b o d o v á (OPF SU Karviná) venovala pozornosť špecifikám reklamnej komunikácie v reklamných šotoch firmy Benetton.

Záver druhého dňa stretnutia patrila sérii historických príspev-kov. M. Č e r n á (PF UK Praha) skúmala postavenie rukopisov Dali-milovej kroniky vo vývoji českého pravopisu. M. S i t á r o v á

(JÚLŠ) sa zamerala na rozbor administratívno--právnych termínov v Budmerickej mestskej knihe. G. C a d o r i n i (FF UK Praha) sústredil pozornosť na morfológické otázky v jazykovednom diele J. A. Komenského, konkrétne na jednotku, ktorú Komenský vyčlenil a ktorá zodpovedá dnešnému chápaniu morfémy.

Metódu syntakticko-pragmatickej analýzy využila M. Š i m k o v á (JÚLŠ) pri sledovaní častíc v korešpondencii I. Kadlečíka. O tabuizovaných slovách vyskytujúcich sa v historickom fonde referovala S. R a j č a n o v á (JÚLŠ). Výskum frazeológie bol spoločným menovateľom nasledujúcich dvoch príspevkov. Z. J a s t r e m s k á (PdF UPJŠ) sa orientovala na frazeológiu s komponentmi názvov peňazí, A. M. G r i g o r a š o v á (Kyjev) hodnotila štylistické aspekty fungovania frazeológie biblického pôvodu v jazyku súčasnej tlače.

Výsledky výskumu pradiarskej a tkáčskej ľudovej terminológie predstavila K. B a l l e k o v á (JÚLŠ). J. K r š k o (FHV UMB) sledoval mikrotoponymiu Revúcej v historicko-cirkevnej dokumentácii. Sémantikou termínu *činovať* z oblasti tkania a vzorovania sa zaoberal J. Z a j o n c (Ústav etnológie SAV).

Posledný blok otvorila Z. S t r e h o v s k á (Belehrad) príspevkom o reklamných prejavoch v miestnom rozhlase. S problematikou skloňovania priezvisk v poľštine nás oboznámila W. M i r o s ł a w s k á (Poľský inštitút Bratislava). Tendencie k univerbizácii v súčasnej slovenčine a bulharčine načrtla Ľ. S t o j a n o v o v á (Sofia). S. K r a j č o v i č o v á (FF UPJŠ) sa vo svojom referáte venovala analýze masmediálnej komunikácie.

Záver podujatia patril J. Horeckému, ktorý poďakoval prítomným za rôznorodosť príspevkov, umožňujúcu každému zapojiť sa do diskusie o prednesenej problematike a zároveň sa oboznámiť aj s výsledkami výskumu v iných oblastiach. Vyjadril potešenie nad zvyšujúcim sa záujmom o kolokvium a rastúcou aktivitou mladých lingvistov i vedcov z príbuzných vedných odborov.

Materiály zo VI. kolokvia mladých jazykovedcov budú už tradične publikované v zborníku VARIA (VI).

A. Lalíková